

BirdLife Suomi ry BirdLife Finland rf
Annankatu 29 A 16, 00100 HELSINKI
Puh. (09) 4135 3300, fax (09) 4135 3322
toimisto@birdlife.fi - www.birdlife.fi

Vastaanottaja:
Ympäristöministeriö
Lausuntopalvelun (www.lausuntopalvelu.fi) kautta.

Asia: Lausuntopyyntö luonnoksesta luonnonsuojeluasetuksen (160/1997) liitteiden muuttamiseksi (VN/7521/2021, 24.3.2021)

BirdLife Suomi kiittää lausuntopyynnöstä ja mahdollisuudesta vaikuttaa luonnonsuojelulainsäädännön parantamiseen. Kommentoimme luonnosta lintujen osalta.

Liitteestä puuttuu uhanalaisia lintulajeja

Perustelumuistion mukaan:

"Asetuksen liite 4 ehdotetaan muutettavaksi siten, että se sisältää uudistetun luettelon Suomen uhanalaisista eliölajeista, mukaan lukien erityisesti suojeltavat lajit."

Perustelumuistiossa esitetty väite on harhaanjohtava. Asetuksella uhanalaiseksi säädettäväksi ehdotettu lintulajien lista poikkeaa huomattavasti Suomen punaisen listan (2019) mukaisesta uhanalaisuusluettelosta. Asetuksen listalta puuttuu yksi äärimmäisen uhanalaiseksi todettu lintulaji, kolme erittäin uhanalaista lajia ja yksi alalaji, sekä seitsemän vaarantunutta lajia ja yksi alalaji. Yhteensä listalta puuttuu 13 lintutaksonia (12 lajia), mikä on 18 prosenttia uhanalaisista lintulajeista.

Asetuksen liitteen muutoksesta puuttuvat metsästyslainsäädännön alaiset, arvioinnin perusteella uhanalaiset lajit. Niille ei siis synny lainsäädännöllistä uhanalaisasemaa siitä huolimatta, että niiden kannat ovat voimakkaasti väheneviä, ja ne on arvioitu samoin kriteerein uhanalaiseksi.

Puuttuvat lajit tulee lisätä asetuksen liitteisiin tai vähintään luetella puuttuvat lajit punaisen listan luokkineen asetuksen perustelumuistiossa kertoen myös perustelut sille, miksi nämä lajit eivät ole mukana.

Lintujen kansallisessa uhanalaisuusarvioinnissa tehtiin arvio vain pesimälinnuston osalta. Läpimuuttavien ja talvehtivien populaatioiden osalta katsottiin sekä Euroopan että erityisesti EU:n uhanalaisarvioinnin olevan kansallista arviointia luotettavampi mittari. Asetusehdotuksessa ei ole huomioitu kansainvälisiä arvioita, minkä vuoksi esimerkiksi EU:ssa erittäin uhanalaiset pikkujoutsen ja alliahaaha puuttuvat liitteen listalta. Asetukseen tulisi lisätä kansainvälisesti uhanalaiset, Suomessa pesimättömät läpimuuttajat lajit.

Luonnonsuojeluasetuksella uhanalaiseksi säätäminen ei vaikuta lajin suojeluun

Uhanalaiset lajit on luetteloitu punaiseen kirjaan. Punaisen kirjan listoja käytetään yhteiskunnassa laajasti. Edellinen arvio julkaistiin yli kaksi vuotta sitten alkuvuonna 2019, minkä jälkeen se on ollut yleisessä käytössä.

Asetuksen liitteiden päivitysehdotukseen on koottu systemaattisesti vuoden 2019 uhanalaisuusarvioinnissa IUCN:n kriteerien mukaan uhanalaiseksi arvioidut luonnonsuojelulailta rauhoitetut lajit.

Luonnonsuojelulain 46 §:n mukaan:

”Asetuksella voidaan säätää uhanalaiseksi lajiksi sellainen luonnonvarainen eliölaji, jonka luontainen säilyminen Suomessa on vaarantunut.”

Vaikka luonnonsuojelulain mukaan jokin eliölaji voidaan säätää uhanalaiseksi, ei säätäminen tuo lajin suojelulle välitöntä lisäarvoa.

Pidämme nykyistä käytäntöä, missä luonnonsuojeluasetukseen listataan huomattavalla viiveellä vain osa uhanalaisista lajeista, harhaanjohtavana – mahdollisesti jopa suojelulle haitallisena.

Erityisesti suojeltavaksi säädettävien lintulajien luettelo on täydennettävä

Muutosehdotuksessa esitetään 12 lintulajin säätämistä erityisesti suojeltavaksi. Nykyisessä asetuksessa erityisesti suojeltavia lintulajeja on 18.

Erityisesti suojeltavan lajin status poistuisi seuraavilta lajeilta: kultasirkku, maakotka, merikotka, mustapyrstökuiiri, muuttohaukka ja valkoselkätikka. Yhtään uutta erityisesti suojeltavaa lajia ei esityksen perusteella tulisi.

Maailmanlaajuisesti äärimmäisen uhanalaiseksi arvioitu kultasirkku on syytä säilyttää erityisesti suojeltavien lajien listalla, vaikka lajin arvioidaan tällä hetkellä hävinneen Suomesta. Myös valkoselkätikan ja muuttohaukan (pesimäkalliot) säilyttäminen erityisesti suojeltavana lajina on perusteltua niiden elinympäristöjen suojelulle tuoman lisäarvon vuoksi.

Erityisesti suojeltavien lajien listalle on perusteltua lisätä äärimmäisen uhanalaiset punasotka ja peltosirkku sekä erittäin uhanalaiset huuhkaja (pesimäkalliot), kuhankeittäjä ja lapinsirri. Näiden lajien tärkeiden esiintymispaikkojen suojelua tulee nopeasti tehostaa, mihin erityisesti suojeltavan lajin status antaa tehokkaana lainsäädännöllisenä toimenpiteenä mahdollisuuden.

Edellä esitetyistä huomattavasti vähentyneistä lajeista peltosirkku ja huuhkaja ovat lisäksi EU:n lintudirektiivin 1 liitteen lajeja, joiden suojelutoimiin on erityisesti panostettava.

Pyydämme ministeriötä ottamaan edellä esittämämme huomioon asetuksen viimeistelyssä.

Helsingissä 4.5.2021

BirdLife Suomen puolesta

Aki Arkiomaa, toiminnanjohtaja